

LOKMAN HEKİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ANABİLİM DALI
2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI KLİNİK UYGULAMA KILAVUZU

İÇİNDEKİLER

- 1. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ İÇERİĞİ**
 - 1.1. Dersin Amacı ve Öğrenme Çıktıları
 - 1.2. Dersin Klinik Uygulama Hedefleri
- 2. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KLİNİK UYGULAMA ALANLARI, SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANLARI VE ÖĞRENCİ DAĞILIMLARI**
 - 2.1. Klinik Uygulama Alanları
 - 2.2. Klinik Uygulama Sorumlu Öğretim Elemanları
 - 2.3. Klinik Uygulama Alanları ve Öğrenci Dağılımı
- 3. KLİNİK UYGULAMAYA AİT FORMLAR**
 - 3.1. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi Klinik Uygulama Öğrenci Değerlendirme Formu (EK-1)
 - 3.2. Sorumlu Hemşire Klinik ve Saha Uygulama Değerlendirme Formu (EK-2)
 - 3.3. Klinik Öğretim Elemanının Uygulama Beceri Düzeyi ve Yanıt Verme Konusundaki Yetkinliğini Değerlendirme Formu (EK-3)
 - 3.4. Çocuk Hasta Değerlendirme Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Formu (EK-4)
 - 3.5. Yenidoğan Değerlendirme Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Formu (EK-5)
 - 3.6. Gözlem Formu (EK-6)
- 4. KLİNİK UYGULAMA İLE İLGİLİ YÖNERGE VE REHBERLER**
 - 4.1. Klinik Uygulama Alanında Öğrencilerin Uymaları Gereken Kurallar
 - 4.2. Öğretim Elemanının Sorumluluk ve Görevleri
 - 4.3. İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası ve Aşılar
 - 4.4. Devam Zorunluluğu
 - 4.5. Mesleki Uygulamaların Değerlendirilmesi, Sonuçlara İtiraz ve Evrakların Muhafazası

1. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ İÇERİĞİ

1.1. Dersin Amacı ve Öğrenme Çıktıları

Bu dersin amacı; öğrencilerin, yaş dönem özelliklerine göre çocukların (0- 18 yaş) normal büyüme ve gelişme özelliklerini ve sağlıktan sapma durumlarında çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliğine özgü temel ilke ve uygulamaları yapabilmesi için ilgili becerileri kazanmasıdır.

Dersin Öğrenme Çıktıları

Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenci;

- Sağlam çocuk izlemi yapar ve normalden sapma durumlarını belirler.
- Yaş dönemlerine göre çocuğun büyüme ve gelişme özelliklerini açıklar.
- Çocuk hemşireliğine özgü temel iletişim ve uygulama becerilerini farklı yaş gruplarındaki çocuklara uygular.
- Kronik hastalığı olan çocuklarda büyüme gelişmeyi destekler.
- Çocuk hemşireliğinin standartlarına, rollerine, etik ve yasal sorumluluklarına uygun davranır.
- Sağlıktan sapma durumlarında çocuk ve ailenin sorunlarına yönelik kanıta dayalı uygulamalar ile aile merkezli bakım verir.
- Ülkemizdeki aşı takvimine göre pediatrik aşı uygulama şekillerini simülasyon ortamında gösterir.
- Pediatrik ilaç dozlarını hesaplar ve uygular.
- Yüksek riskli çocuk ve ailesine uygun hemşirelik bakımı verir.
- Çocuklardaki sıvı elektrolit dengesizliklerine uygun hemşirelik bakımı verir.
- Pediatrik acil durumları (kaza, şok, zehirlenme vb.) belirler ve ilk yardım uygulamalarını yapar.
- Normal yenidoğanın sağlık durumuna uygun bakım verir.
- Yenidoğan ve ilk 6 aylık dönemde emzirmeyi destekler ve danışmanlık yapar.
- Çocuk hastada sistem hastalıklarına yönelik uygun hemşirelik bakımı verir.
- Çocuk ve ailesine yönelik olarak sağlığı koruma, geliştirme ve sürdürme konularında eğitim ve danışmanlık yapar.

1.2. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Öğrenci Klinik Uygulama Hedefleri

- Öğrencinin teorik derste öğrendiği bilgileri klinik uygulama ile ilişkilendirmesi

- Öğrencinin çocuğa bakım vermenin yetiştirilmesine göre farklılık arz ettiğini fark etmesi
- Öğrencinin çocuk ve ailesine çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği bakım felsefelerine uygun yaklaşım sergilemesi
- Öğrencinin çocuk ve ailesi ile uygun terapötik iletişim kurması
- Öğrencinin çocuğa yönelik hemşirelik kapsamlı bir bakım planı yapması
- Öğrencinin modern hemşirelik rolleri (bakım verici, savunucu, vaka yöneticisi vb.) kapsamında çocuk ve ailesine bakım uygulaması

2. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KLİNİK UYGULAMA ALANLARI, SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANLARI VE ÖĞRENCİ DAĞILIMLARI

2.1. Klinik Uygulama Alanları

Staj Yeri	- Ankara Etlik Şehir Hastanesi (22 Öğrenci) - Ankara Bilkent Şehir Hastanesi (27 Öğrenci)
Staj Tarihi	01.10.2024-24.12.2024
Staj Saati	08:00-16:00
Öğrenci Sayısı	49

Ankara Etlik Şehir Hastanesi Klinikleri (Çocuk Kulesi)	Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Klinikleri (Çocuk Kulesi)
Poliklinikler/Günübirlik Tedavi	Çocuk Hematoloji Onkoloji
Anne Uyum Servisi	Yenidoğan Yoğun Bakım
Cerrahi Üroloji	KİT Kliniği
KVC-Kardiyoloji	Çocuk Yoğun Bakım
Çocuk Acil	Çocuk Cerrahi Yoğun Bakım
Pre-Postop	Çocuk Yanık Yoğun Bakım
Çocuk Cerrahi	Süt Çocuğu
Bebek Servisi	Genel Çocuk (Nöroloji)
Çocuk Servisi	Genel Çocuk
Çocuk (Endokrin) Servisi	Genel Çocuk (Nefroloji)
Çocuk (Nefroloji) Servisi	Genel Çocuk (Gastroentoloji)

Çocuk (Nöroloji) Servisi	Genel Çocuk (Endokrin)
Palyatif Servis	Çocuk Enfeksiyon
Ayaktan Kemoterapi	Çocuk Cerrahi
	Çocuk Üroloji
	Kardiyoloji
	Palyatif Bakım

2.2. Klinik Uygulama Sorumlu Öğretim Elemanları

TARİH	ANKARA ETLİK ŞEHİR HASTANESİ	ANKARA BİLKENT ŞEHİR HASTANESİ
01.10.2024-24.12.2024	Dr. Öğr. Üyesi Kadriye DEMİR Tel No: 05 [REDACTED] Arş. Gör. Merve ÇİL Tel No: 0 [REDACTED]	Öğr. Gör. Nurbanu ODACI Tel: 0 [REDACTED] Arş. Gör. Fatma Nur DUMAN Tel No: 05 [REDACTED]

2.3. Klinik Uygulama Alanları ve Öğrenci Dağılımları

2.3.1. Ankara Etlik Şehir Hastanesi Öğrenci Rotasyonu

	I. Rotasyon Grubu 01.10.2024-19.11.2024	II. Rotasyon Grubu 26.11.2024-24.12.2024
Servisler	Öğrenci Adı Soyadı	Öğrenci Adı Soyadı
T4 Poliklinikler/Günübirlik Tedavi (2)	[REDACTED]	[REDACTED]
T4 3-C Anne Uyum (1)	[REDACTED]	[REDACTED]
T4 4-A Cerrahi Üroloji Servisi (1)	[REDACTED]	[REDACTED]
T4 4-B KVC-Kardiyoloji Servisi (1)	[REDACTED]	[REDACTED]
T4 4-C Çocuk Cerrahi Servisi (2)	[REDACTED]	[REDACTED]
T4 5-A Bebek 1 Servisi (2)	[REDACTED]	[REDACTED]
T4 5-B Bebek 2 Servisi (1)	[REDACTED]	[REDACTED]

T4 5-C Çocuk 1 Servisi (1)	H			H	
T4 6-A Çocuk 2 (Endokrin) Servisi (1)	M			H	
T4 6-B Çocuk 3 (Nefroloji) Servisi (1)	D			M	
T4 6-C Çocuk 4 (Nöroloji)Servisi (1)	M			Ş	
T4 7-C Çocuk 5 Servisi (1)	İ			M	
T4 8-A Çocuk 6 Servisi (1)	Ü			E	
T4 8-B Palyatif Servisi (2)	H			M	
	M			E	
Ayaktan Kemoterapi (1)	M			C	
Çocuk Acil Ana Kütle (2)	H			M	
	Ş			S	
Pre-Postop (Uyandırma) (1)	H			M	

2.3.2. Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Öğrenci Rotasyonu

	I. Rotasyon Grubu 01.10.2024-19.11.2024		II. Rotasyon Grubu 26.11.2024-24.12.2024	
Servisler	Öğrenci Adı Soyadı		Öğrenci Adı Soyadı	
9A Çocuk Hematoloji Onkoloji (1)	Y		F	N
9B Çocuk Hematoloji Onkoloji (1)	Ö		S	
9C Çocuk Hematoloji Onkoloji (1)	İ		E	
8A Hematoloji Onkoloji (1)	E		S	
8B Genel Çocuk (Nöroloji) (1)	E		İ	
8C Genel Çocuk (1)	Ö		E	
7A Genel Çocuk (Nefroloji) (1)	E		Z	
7B Genel Çocuk (Gastroentoloji) (1)	B		Y	
7C Genel Çocuk (Endokrin) (1)	E		E	
6A Süt Çocuğu (1)	E		S	
6B Süt Çocuğu (1)	Z		E	
6C Süt Çocuğu (1)	F	EN	E	
5A Çocuk Enfeksiyon (1)	S			

5B Çocuk Enfeksiyon (1)	E		N
5C Çocuk Enfeksiyon (1)	S		A
4A Çocuk Cerrahi (1)	A		B
4B Çocuk Cerrahi (1)	R		E
4C Çocuk Cerrahi (1)	B		Ö
3A Yenidoğan Yoğun Bakım (1)	E		S
3B Çocuk Üroloji (1)	S		Z
3C Kardiyoloji (1)	N		E
2A KİT Kliniği (1)	S		E
2B Palyatif Bakım (1)	E		E
2C 3. Seviye Çocuk Yoğun Bakım (1)	Y		Y
1A 3. Seviye Çocuk Yoğun Bakım (1)	Z		Ö
1B 3. Seviye Çocuk Cerrahi Yoğun Bakım (1)	E		İ
1C 3. Seviye Çocuk Yanık Yoğun Bakım (1)	İ	AN	E

3. KLİNİK UYGULAMAYA AİT FORMLAR

3.1. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi Klinik Uygulama Öğrenci Değerlendirme Formu ([EK-1](#))

3.2. Klinik Öğretim Elemanının Uygulama Beceri Düzeyi ve Yanıt Verme Konusundaki Yetkinliğini Değerlendirme Formu ([EK-2](#))

3.3. Sorumlu Hemşire Klinik ve Saha Uygulama Değerlendirme Formu ([EK-3](#))

3.4. Çocuk Hasta Değerlendirme Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Formu ([EK-4](#))

3.5. Yenidoğan Değerlendirme Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Formu ([EK-5](#))

3.6. Gözlem Formu ([EK-6](#))

4. KLİNİK UYGULAMA İLE İLGİLİ YÖNERGE VE REHBERLER

4.1. Klinik Uygulamada Öğrencilerin Uyması Gereken Kurallar

1. Klinik uygulama saatleri 08.00-16.00'dır. Sabah özel durum bildiren öğrenci için en fazla 15 dakika gecikme opsiyonu tanınacaktır. Gecikme yaşayan öğrenci klinik rehber öğretim elemanını gerekçesi ile bildirmelidir.
2. Klinik uygulama öğle molası 1 saattir. Öğle molası saati klinik işleyişte sorumlu hemşirenin belirlediği saattir.

3. Klinik uygulama saatleri içinde öğrenci sorumlu öğretim elemanının izni olmadan uygulama alanını terk edemez. Hastane randevusu vb. gerekli hallerde öğretim elemanını bilgilendirmek durumundadır.
4. Öğrenci uygulamaya başladığı klinikte ilk olarak sorumlu hemşire ile iletişime geçmelidir. Kliniği terk etmek durumunda (hastane randevusu, toplantı vb. sebeplerle) kaldığında sorumlu hemşireyi ve öğretim elemanını mutlaka bilgilendirmelidir.
5. Öğrenci klinikte birlikte bulunduğu arkadaşıyla iletişimini sürdürmeli, kliniği terk etmesi gereken durumlarda mutlaka arkadaşına da bilgi vermelidir.
6. Öğrenci klinikte beklenmeyen bir durum yaşandığı zaman (hemşire ile iletişim güçlüğü vb.) ilk olarak ivedilikle kendi klinik rehber öğretim elemanına bilgi vermelidir. Sorun çözülmediği takdirde dersin sorumlu öğretim üyesi Dr. Öğr. Üyesi Kadriye Demir’e bilgi vermelidir.
7. Klinik uygulama için lacivert pantolon, beyaz üst ve spor ayakkabı giyilmelidir. Kış uygulaması olarak forma içine lacivert/siyah/beyaz renklerde badi veya forma üzerine lacivert/siyah/beyaz polar giyebilir. Kız öğrenciler sallanan küpe, büyük takılar kullanmamalıdır, saçlar toplu olmalıdır. Erkek öğrenciler saç ve sakal uzunluğu konusunda düzenli olmalıdır.
8. Klinik içerisinde el hijyeni, mesafe, maske kullanımına dikkat edilmelidir. Hasta odalarına lüzum halinde girilmeye özen gösterilmelidir.
9. Öğrenci bakım planı ve gözlem formlarını kendisine bildirilen sürede hazırlamalı ve sorumlu öğretim elemanına teslim etmelidir.
10. Öğrenci klinik uygulama süresince toplam 1 bakım planı teslim etmelidir. Teslim edilen dosya mavi telli dosya ve şeffaf dosyadan oluşmalıdır. Dosya içerisindeki belgelerin düzeni aşağıdaki gibi olmalıdır:
 - a. Dosya kapağı
 - b. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi Klinik Uygulama Öğrenci Değerlendirme Formu (EK-1)
 - c. Sorumlu Hemşire Klinik ve Saha Uygulama Değerlendirme Formu (EK-2)
 - d. Klinik Öğretim Elemanının Uygulama Beceri Düzeyi ve Yanıt Verme Konusundaki Yetkinliğini Değerlendirme Formu (EK-3)
 - e. Çocuk Hasta Değerlendirme Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Formu (EK-4)/Yenidoğan Değerlendirme Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Formu (EK-5)

f. Varsa Gözlem Formu (EK-6)

Bakım planı teslim tarihi klinik uygulama yapılan hastaneye göre değişmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Klinik Uygulama Dosya Teslim Tarihleri

Hastane Adı	Bakım Planı /Gözlem Formu Teslim Tarihi	Teslim Edilecek Öğretim Elemanı
Ankara Etlik Şehir Hastanesi	16.12.2024	Dr. Öğr. Üyesi Kadriye DEMİR Arş. Gör. Merve ÇİL
Ankara Bilkent Şehir Hastanesi	16.12.2024	Öğr. Gör. Nurbanu ODACI Arş. Gör. Fatma Nur DUMAN

- g.** Ankara Etlik Şehir Hastanesi'nde Poliklinik/Günübirlik Tedavi, Pre-Postop Servis, Ayaktan Kemoterapi ve Çocuk Acil'de klinik uygulama yapan öğrenciler günlük olarak gözlem raporu yazmalıdır. İlk gözlem raporu bulunduğu kliniği detaylı tanıtmalı ve diğer günler için tarih yazarak üzerine ekleme yapılarak devam edilmelidir. Öğrenci devamsızlık yaptığı günler için rapor formunda tarih yazarak devamsızlık yaptığını belirtmelidir.
- h.** Öğrenciler, uygulama alanlarında, hemşirelik bakım ve uygulamaları ile ilgili sorumluluklarını zamanında eksiksiz olarak, ilgili sorumlu öğretim elemanı ya da klinik hemşiresinin gözetimi ve denetimi altında yapmalıdır.
- i.** Öğrenciler, klinik uygulama alanlarında eğitimcileri, arkadaşları, tüm sağlık ekibi üyeleri, hasta ve hasta yakınları ile uygun, uyumlu, saygılı bir iletişim kurmalı ve sürdürmelidir.
- j.** Öğrenciler, uygulama alanlarında yazılı izin almadan fotoğraf çekmemeli, ses ve görüntü kaydı almamalı, yayınlamamalı ve paylaşmamalıdır.

4.2. Öğretim Elemanının Sorumluluk ve Görevleri:

Mesleki uygulama sorumlusu öğretim elemanlarının görev ve sorumlulukları:

1. Öğrencileri mesleki uygulamalarla ilgili ilke ve sorumlulukları, uygulama alanlarını, tarihler, mesleki uygulama süresi ve zorunlulukları hakkında bilgilendirmek,
2. Mesleki uygulamalar sırasında öğrencilere rehberlik ve danışmanlık sağlamak, eğitim vermek ve uygulamalarını kolaylaştırmak,
3. Öğrencilerin uygulamalar çerçevesinde için ihtiyacı olan araç-gereçleri temin edebilmeleri için gerekli koordinasyonu sağlamak,
4. Öğrencilerin klinik / saha çalışanları ile ekip anlayışı içinde çalışmalarını sağlamak,
5. Hasta ve öğrenci güvenliğini sağlamak üzere gerekli önlemleri almak,

6. Öğrencilerin çalışmalarını denetlemek, hemşirelik bakım planlarını ve uygulamalarını değerlendirmek, Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi için ilgili kişilerle gerekli koordinasyonu (iş birliği) ve bilgilendirmeyi (anabilim dalı başkanına, klinik ya da sahada personel vb.) yapmak,
7. Öğrencilerin mesleki uygulamalarını, Lokman Hekim Üniversitesi Ön lisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği gereğince uygun şekilde yapmalarını sağlamak için gözetim ve denetimlerini sürdürmektir.

4.3.İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası ve Aşılar

1. Lokman Hekim Üniversitesi tarafından yurt içinde yapılacak klinik/saha uygulamaları için öğrencilere “İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası” yapılır. Erasmus+ kapsamında ve yurt dışında yapılacak mesleki uygulamalarda ise “İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası” öğrencinin sorumluluğundadır.
2. Öğrenciler mesleki uygulama öncesinde klinik/saha uygulamalarını yaparken iğne batması ve delici-kesici araçlar ile yaralanma ve bunlara bağlı enfeksiyon hastalıklarına maruz kalma riskine karşı dersin sorumlu öğretim görevlisi/üyelerince aşılama zorunlulukları konusunda bilgilendirilir (Hepatit B- Tetanoz vb). Aşılamanın maddi sorumluluğu öğrenciye aittir.

4.4.Devam Zorunluluğu

Mesleki uygulamalara devam zorunludur. Mesleki uygulamaların toplam süresinin %20'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenciler NA notu alır ve dersten başarısız sayılırlar.

4.5.Mesleki Uygulamaların Değerlendirilmesi, Sonuçlara İtiraz ve Evrakların Muhafazası

1. Mesleki uygulama, Lokman Hekim Üniversitesi Ön lisans, Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'ne göre değerlendirilir. Değerlendirme beceri kontrol listeleri, yapılandırılmış gözlem formları, bakım planları, vaka inceleme raporları vb. nesnel ölçüm araçları kullanılarak öğretim elemanlarınca yapılır ve “uygulama notu” verilir. Değerlendirmeye esas olan uygulamalar ve dersin genel geçme notuna etkisi, dersin sorumlu öğretim elemanları tarafından öğrencilere uygulama başlangıcında duyurulur.
2. “Uygulama notuna itiraz hakkı” gerekli görülmesi halinde Lokman Hekim Üniversitesi Ön lisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği çerçevesince yapılır.

3. Dersin ilgili sorumlu öğretim elemanı tarafından diğer sınav evraklarıyla birlikte uygulama sürecine ilişkin tüm evraklar öğrenci işlerine tutanak karşılığında teslim edilir.

4.6.Klinik/Saha Yöneticisi Ve Çalışanları İçin Etik Ve Davranış Kuralları

Profesyonel Tutum ve Davranış

1. Öğrencilere karşı saygılı, destekleyici ve yapıcı bir tutum sergilenmelidir.
2. Klinik/saha ortamında öğrencilere mesleki rol modeli olunmalıdır.
3. Öğrencilerin gelişim düzeyleri dikkate alınarak uygun rehberlik sağlanmalıdır.

Etik İlkeler Uygunluk

4. Bireylerin haklarına, mahremiyetine ve onuruna saygı gösterilmelidir.
5. Hasta bilgilerinin gizliliği korunmalı, öğrencilerin bu konuda bilinçlenmesine katkı sağlanmalıdır.
6. Her türlü ayrımcılıktan uzak, adil ve eşitlikçi bir yaklaşım benimsenmelidir.

Öğrenci Güvenliği ve Refahı

7. Öğrencilerin fiziksel ve psikolojik güvenliği gözetilmelidir.
8. Öğrenciler, yetki ve bilgi sınırları çerçevesinde görevlendirilmeli, denetimsiz uygulamalara yönlendirilmemelidir.
9. Olası ihmal veya istismarlara karşı duyarlı olunmalı, bu tür durumlar yetkili birimlere ve klinik/saha uygulama sorumlusu öğretim elemanına bildirilmelidir.

İletişim ve İş Birliği

10. Öğrencilerle açık, net, saygılı ve çözüm odaklı iletişim kurulmalıdır.
11. Klinik/saha uygulama sorumlusu öğretim elemanlarıyla düzenli iletişim sürdürülmelidir.
12. Uygulama sürecinde ortaya çıkabilecek sorunlar zamanında ve uygun yollarla klinik/saha uygulama sorumlusu öğretim elemanın bildirilmelidir.

Eğitim Sürecine Destek

13. Öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katkı sağlanmalı, gelişimlerini destekleyecek geri bildirimler verilmelidir.
14. Gözlem, rehberlik ve gerektiğinde müdahale etme sorumluluğu ihmal edilmemelidir.
15. Klinik/saha uygulama kılavuzuna uygun davranılmalıdır.

Rol ve Sorumlulukların Farkında Olma

16. Öğrencilerin eğitim kurumuna bağlı oldukları ve öğrenme sürecinde oldukları unutulmamalıdır.